

Handläggare
Utvecklare Annette Jonasson
Telefon +46522696049
annette.jonasson@uddevalla.se

Ju2023/01301

Yttrande Ju2023/01301 Uddevalla kommun, kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd

Sammanfattning av synpunkterna

Kommunens uppfattning är att införandet av kunskapskrav i svenska språket och om det svenska samhället, kommer att ha en liten påverkan på kommunens verksamheter. Vi kan anta att fler utlänningar kommer att vilja studera SFI och Samhällsorientering. Vi kan dock omöjligt veta hur stort det högre deltagandet blir, eftersom det är först om fyra år som reglerna börjar gälla. Kommunens verksamheter måste dock kunna ställa om när behoven och efterfrågan minskar eller ökar, dock är det svårare att snabbt minska ner en verksamhet än tvärt om. En snabb ökning innebär ökade kostnader, varför ett utökat anslag är välkommet. Ett önskemål är då att det tydligt framgår att det utökade anslaget gäller just dessa båda verksamheterna. I Uddevalla bedrivs SFI och Samhällsorientering av två olika nämnder/förvaltningar.

5 kap. 7 §

Ett permanent uppehållstillstånd får beviljas endast om

1. utlänningen kan försörja sig,
2. det med hänsyn till utlänningens förväntade levnadssätt inte råder tveksamhet om att ett permanent uppehållstillstånd bör beviljas, och
3. *utlänningen har visat kunskaper i det svenska språket på nivå A2 enligt den gemensamma europeiska referensramen för språk samt grundläggande kunskaper om det svenska samhället, genom godkänt prov för permanent uppehållstillstånd.*

Inga synpunkter på förslaget att kräva kunskaper i svenska språket och svenska samhället. Däremot kan förslaget innebära konsekvenser för kommunen, genom ett ökat tryck på deltagande i SFI och Samhällsorientering. Det är viktigt att kommunerna får kompensation för detta genom ökat anslag, precis som betänkandet föreslår.

4 b kap.

Kunskapsprov för permanent uppehållstillstånd (nytt kapitel)

Inga synpunkter på hur proven kommer att genomföras.

2023-06-19

Dnr KS/2023:306

Handläggare

Utvecklare Annette Jonasson

Telefon +46522696049

annette.jonasson@uddevalla.se

Remiss av betänkandet Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25)

Sammanfattning

Uddevalla kommun är en av 30 kommuner som blivit erbjuden att svara på denna remiss. Svaret till Justitiedepartementet ska vara inne senast den 20 september 2023. Betänkandet handlar om att ställa ytterligare krav på de som vill ansöka om permanent uppehållstillstånd. Förslaget är att införa ett kunskapskrav i svenska språket och om det svenska samhället. Kunskaperna föreslås visas genom ett godkänt prov. Kunskapskravet föreslås träda i kraft den 1 juli 2027. Kravet ska gälla 18 år och upp till pensionsåldern, med vissa undantag som tex. Kvotflyktingar och för vissa som har särskilda skäl.

Kunskapsprovet ska vara digitalt och uppdelat i två delar; ett i det svenska språket och ett om det svenska samhället. Avgiften för att göra kunskapsprovet föreslås vara 700 kr per provdeltagare, delprov och provtillfälle. Görs båda delproven samtidigt, blir alltså avgiften 1 400 kr. Om personen inte får godkänt på ett delprov, kan provet göras om. Undantag från betalning finns för vissa (statslös och som fått flyktingförklaring eller resedokument av en svensk myndighet). Anpassning av provet för tex. funktionsnedsatta kommer att finnas.

Universitets-och högskolerådet ska ha det övergripande ansvaret för kunskapsprovet och samordna de inblandade myndigheternas arbete och insatser. Rådet ska ta fram och kontinuerligt utveckla provet. Rådet ska även ansvara för den webbplats som ska innehålla information av provet, förberedelsematerial till provet och övningsuppgifter. *Trafikverket* ska ansvara för genomförandet av kunskapsprovet. Provet ska genomföras i Trafikverkets tekniska system.

Migrationsverkets ansvar är att göra en bedömning av om kunskapskravet är uppfyllt eller inte i sin bedömning av permanent uppehållstillstånd.

Betänkandet pekar på att kunskapskravet för permanent uppehållstillstånd kan innebära ökade kostnader för kommunerna då deltagarantalet troligen kommer att öka och föreslår därför att kommunerna ska kompenseras genom ökade anslag. Vi kan anta att fler utlänningar kommer att vilja studera SFI och Samhällsorientering. Vi kan dock omöjligt veta hur stor ökningen blir, eftersom det är först om fyra år som reglerna börjar gälla. Provdeltagarna kommer även att kunna träna digitalt på egen hand inför genomförande av delproven. Verksamheternas uppfattning (SFI och Samhällsorientering) är därför att införandet av kunskapskrav i svenska språket och om det svenska samhället, kommer att ha en liten påverkan på kommunens verksamheter.

2023-06-19

KS/2023:306

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2023-06-19

Yttrande Ju2023/01301 Uddevalla kommun 2023-06-19

Betänkande av utredningen om språk- och samhällskunskapskrav för permanent uppehållstillstånd

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att som svar på remissen sända Uddevalla kommuns yttrande till Justitiedepartementet

Ärendebeskrivning

Kunskapskrav som integrationsverktyg

Enligt kommittédirektiven ska förslag lämnas som innebär att det ska ställas krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för permanent uppehållstillstånd. Syftet är att främja integrationen och ett inkluderande samhälle där individen stärks och ökar sina möjligheter att aktivt delta i samhället. Målen för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Målet beträffande segregation är minskad segregation, jämlika och jämställda uppväxt- och levnadsvillkor samt goda livschanser för alla.

De flesta länder i Europa har infört någon form av integrationsverktyg, ofta i form av obligatorisk undervisning i språk, kultur och samhälle samt någon typ av kunskapstest. Forskningen visar inget tydligt samband mellan införandet av dessa krav och en ökad integration. Vissa studier visar ingen effekt på vare sig ekonomisk, politisk eller social integration, men enskilda studier har uppvisat en viss effekt när det gäller ekonomisk respektive politisk integration. I det sistnämnda fallet visade den aktuella studien att en ökad politisk medvetenhet och förtroende att delta i politiska sammanhang var större i länder med strängare krav på obligatorisk undervisning och kunskapstest än i länder med lägre krav.

Ekonomiska konsekvenser för kommun (sid.386)

Bedömning: Kommunernas kostnader för att anordna svenska för invandrare och samhällsorientering bedöms öka med anledning av förslaget om kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd.

Förslag: De ökade kostnaderna ska finansieras genom ökade anslag.

Kunskapskravet för permanent uppehållstillstånd förutsätter att de personer som omfattas av kravet har möjlighet att skaffa sig de nödvändiga kunskaperna, i det svenska språket och om det svenska samhället. Kommunerna berörs av detta eftersom antalet deltagare i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, förkortat sfi, kan komma att öka. Kommunerna berörs också eftersom intresset för att delta i

2023-06-19

KS/2023:306

samhällsorienteringen, som anordnas av kommunerna, förväntas öka. I och med detta bedömer utredningen att kunskapskravet medför ökade kostnader för kommunerna.

Uddevalla

Vi kan anta att fler utlänningar kommer att studera SFI och Samhällsorientering. Däremot är det omöjligt att nämna några volymer om fyra år då förslaget föreslås börja gälla. Merparten av Uddevallas invandring består av personer med flykting/skydds-bakgrund. Mottagandet av nyanlända har sjunkit med flera hundra procent de sista åren. Enligt Migrationsverkets senaste prognoser, så kommer mottagandet att vara fortsatt lågt flera år framåt. Undantag är år 2025, då en del av massflyktingarna från Ukraina förväntas söka asyl för att stanna i landet (massflyktsdirektivet tar slut 4 mars 2025). Vi kan inte heller veta vilka överenskommelser inom EU som kommer att gälla om fyra år och framåt i tiden.

Även om både verksamheterna SFI och Samhällsorientering är vana vid att ställa om utifrån behov och efterfråga, så är det svårare att snabbt minska ner en verksamhet än tvärt om. Ett ökat anslag är önskvärt. Om detta ökade anslag är ett tillskott i det generella statsbidraget, så är det viktigt att det tydligt framgår hur mycket som avser just dessa båda insatser.

Svenska för invandrare – SFI (Vuxenutbildningen): Detta är en ordinarie verksamhet på Vuxenutbildningen som finansieras huvudsakligen av kommunbidrag. Andelen SFI studerande har minskat de sista åren och den största orsaken till detta, är den minskade andelen nyanlända inom etableringen, som gått från ca 300 år 2017 till ca 30 år 2023.

År 2022 utgjorde nyanlända inom etableringen ca 10 % av samtliga studerande på SFI.

Samhällsorientering - SO (Arbetsmarknadsavdelningen, kommunledningskontoret):

Kommunerna är skyldiga att tillhandahålla SO för kommunens nyanlända. Uddevalla har skrivit under ett samverkansavtal med Fyrbodals kommunalförbund, om att vara en av tre utförande kommuner av SO i Fyrbodal. Hur SO ska bedrivas, beskrivs i lag och förordning. Kursen på 100 timmar (ges under 11 veckor för varje deltagare), ska ges på modersmålet eller annat språk som deltagarna behärskar väl, genomförs i dialogform med tid för reflektion. Verksamheten finansieras hittills helt från riktade statsbidrag (huvudsakligen från etablerings-schablonen som ges till varje nyanländ under en period av två år).

Nuvarande regler för permanent uppehållstillstånd

Idag tilldelas endast tillfälliga uppehållstillstånd, med vissa undantag. Efter två-fyra år (huvudregel tre år) med ett tillfälligt uppehållstillstånd kan personen ansöka om ett permanent uppehållstillstånd. Det finns då vissa krav för att få ett permanent uppehållstillstånd:

- uppfyller kraven för fortsatt uppehållstillstånd
- har bott en viss tid med uppehållstillstånd i Sverige (huvudregel tre år)
- kan försörja sig själv
- lever ett skötsamt liv (gäller alla över 15 år)

2023-06-19

KS/2023:306

De första två kraven skiljer sig åt beroende på vilken typ av tillstånd personen har idag (flykting/skyddsbehövande, anhörig, arbete, egen företagare, doktorand), medan de sista två kraven är samma för alla som vill ha permanent uppehållstillstånd.

Sveriges riksdag vill undvika att personer som kan antas begå brott i framtiden ska få permanent rätt att bo i Sverige. Därför ställs krav på att den som beviljas permanent uppehållstillstånd lever ett skötsamt liv. Det finns inga detaljerade regler om vilka typer av brott, eller vilka strafftider som ska utgöra ett hinder för att få permanent uppehållstillstånd. Riksdagen har dock gjort klart att det inte bara är grov och allvarlig brottslighet som ska hindra någon från att få permanent uppehållstillstånd. Det kan även vara mindre grov brottslighet, som i kombination med annan allvarlig misskötsamhet väcker tveksamhet till att en person ska beviljas permanent uppehållstillstånd. Migrationsverket ska ta hänsyn till karaktären av misskötsamheten och till hur långt bakåt i tiden som händelsen eller händelserna ligger.

Om personen beviljas permanent uppehållstillstånd

Permanent uppehållstillstånd gäller så länge personen bor i Sverige. Permanent uppehållstillstånd kan återkallas om:

- personen flyttar från Sverige (personen kan vara utomlands i upp till två år utan att tillståndet påverkas, om Migrationsverket godkänt vistelsen utomlands)
- uppgivit en falsk identitet när personen ansökte om uppehållstillstånd
- medvetet ljög eller inte berättade om något som hade betydelse för uppehållstillståndet
- blivit dömd för brott (om personen döms för ett brott kan domstolen besluta om utvisning och då återkallar Migrationsverket uppehållstillståndet)

Permanent uppehållstillstånd krävs för att kunna ansöka om svenskt medborgarskap

Kraven för att bli svensk medborgare genom ansökan finns i lagen om svenskt medborgarskap, som säger att man ska:

- Ha fyllt 18 år
- Kunna styrka sin identitet
- Ha bott i Sverige en viss tid
- Ha levt ett skötsamt liv
- Ha permanent uppehållstillstånd eller ha uppehållsrätt eller uppehålls-kort, eller uppehållsstatus (minst fem år med bakgrund som flykting).

Ett svenskt medborgarskap kan inte återkallas. Det svenska medborgarskapet skyddas av en av våra fyra grundlagar och är därigenom oåterkalleligt. Det gäller även om man har begått brott eller på annat sätt inte har levt ett skötsamt liv. (Regeringen undersöker möjligheten att starta en utredning om vilka omständigheter som ska kunna ligga till grund för återkallelse av medborgarskap).

2023-06-19

KS/2023:306

1.1 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

5 kap. 7 §

Ett permanent uppehållstillstånd får beviljas endast om

1. utlänningen kan försörja sig,
2. det med hänsyn till utlänningens förväntade levnadssätt inte råder tveksamhet om att ett permanent uppehållstillstånd bör beviljas, och
3. NY. *utlänningen har visat kunskaper i det svenska språket på nivå A2 enligt den gemensamma europeiska referensramen för språk samt grundläggande kunskaper om det svenska samhället, genom godkänt prov för permanent uppehållstillstånd.*

4 b kap. (NYTT kapitel) Sid 33–39 i betänkandet

Kunskapsprov för permanent uppehållstillstånd

Kunskapsprov

1 § - 13 §

Personuppgiftsbehandling

14 § - 16 §

Överklagande

17 §

Bemyndigande

18 § - 19 §

Malin Krantz
Kommundirektör

Annette Jonasson
Utvecklare

Beslutet och underlaget ska skickas till: ju.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till ju.L7@regeringskansliet.se

§ 207

Dnr KS/2023:306

Remiss av betänkandet Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25)

Sammanfattning

Uddevalla kommun är en av 30 kommuner som blivit erbjuden att svara på denna remiss. Svaret till Justitiedepartementet ska vara inne senast den 20 september 2023. Betänkandet handlar om att ställa ytterligare krav på de som vill ansöka om permanent uppehållstillstånd. Förslaget är att införa ett kunskapskrav i svenska språket och om det svenska samhället. Kunskaperna föreslås visas genom ett godkänt prov. Kunskapskravet föreslås träda i kraft den 1 juli 2027. Kravet ska gälla 18 år och upp till pensionsåldern, med vissa undantag som tex. Kvotflyktingar och för vissa som har särskilda skäl.

Kunskapsprovet ska vara digitalt och uppdelat i två delar; ett i det svenska språket och ett om det svenska samhället. Avgiften för att göra kunskapsprovet föreslås vara 700 kr per provdeltagare, delprov och provtillfälle. Görs båda delproven samtidigt, blir alltså avgiften 1 400 kr. Om personen inte får godkänt på ett delprov, kan provet göras om. Undantag från betalning finns för vissa (statslös och som fått flyktingförklaring eller resedokument av en svensk myndighet). Anpassning av provet för tex. funktionsnedsatta kommer att finnas.

Universitets-och högskolerådet ska ha det övergripande ansvaret för kunskapsprovet och samordna de inblandade myndigheternas arbete och insatser. Rådet ska ta fram och kontinuerligt utveckla provet. Rådet ska även ansvara för den webbplats som ska innehålla information av provet, förberedelsematerial till provet och övningsuppgifter.

Trafikverket ska ansvara för genomförandet av kunskapsprovet. Provet ska genomföras i Trafikverkets tekniska system.

Migrationsverkets ansvar är att göra en bedömning av om kunskapskravet är uppfyllt eller inte i sin bedömning av permanent uppehållstillstånd.

Betänkandet pekar på att kunskapskravet för permanent uppehållstillstånd kan innebära ökade kostnader för kommunerna då deltagarantalet troligen kommer att öka och föreslår därför att kommunerna ska kompenseras genom ökade anslag. Vi kan anta att fler utlänningar kommer att vilja studera SFI och Samhällsorientering. Vi kan dock omöjligt veta hur stor ökningen blir, eftersom det är först om fyra år som reglerna börjar gälla. Provdeltagarna kommer även att kunna träna digitalt på egen hand inför genomförande av delproven. Verksamheternas uppfattning (SFI och Samhällsorientering) är därför att införandet av kunskapskrav i svenska språket och om det svenska samhället, kommer att ha en liten påverkan på kommunens verksamheter.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2023-06-19.
Yttrande Ju2023/01301 Uddevalla kommun 2023-06-19.

Betänkande av utredningen om språk- och samhällskunskapskrav för permanent uppehållstillstånd.

Yrkanden

Ingemar Samuelsson (S): tilläggsyrkande enligt följande:

kunskapskraven måste ha en rimlig balans ställt mot förmågan till egen försörjning samt behovet av kompetenser i branscher där språkraven inte är svenska.

Henrik Sundström (M): bifall till förslaget i handlingarna.

David Höglund Velasquez (V): bifall till Ingemar Samuelssons (S) tilläggsyrkande samt ytterligare följande tillägg till förslaget i handlingarna.

att Uddevalla kommun motsätter sig all form av kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd då individens behov skall gå före förmågan.

Propositionsordningar

Ordförande ställer proposition på förslaget i handlingarna och finner kommunstyrelsen bifalla detsamma. Ordföranden ställer proposition Ingemar Samuelssons (S) och David Höglund Velasquez (V) tilläggsyrkanden och finner kommunstyrelsen avslå dem.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att som svar på remissen sända Uddevalla kommuns yttrande till Justitiedepartementet.

Reservation

Vänsterpartiets och Socialdemokraternas ledamöter reserverar sig mot beslutet till förmån för egna yrkanden.

Vid protokollet
Sebastian Johansson

Justerat 2023-09-01
Martin Pettersson (SD), Annelie Högberg (S)

Justeringen tillkännagiven på anslagstavlan 2023-09-01
Sebastian Johansson

Skickat 2023-09-01
Justitiedepartementet